

Meddig ér a rigófütty?

2 × 45 perces szövegfeldolgozó óra hittartalommal
(magyar, természetismeret,
kreatív szövegalkotás, technika)

Miről szól ez a tanegység?

A tavasz első hírnökei az énekes madarak. Az ő hangjukra lombosodnak a fák, nyílnak ki a virágok, nem csoda, ha a költők és írók gyakran megéneklék őket, a mi szívünkben pedig kinyílik a hála virága.

Áttekintő vázlat

3.1 Meddig ér a rigófütty?	45 perc
3.1a Tavaszleső	20 perc
3.1b Meddig ér a rigófütty?	25 perc
3.2 Tavasz ének	45 perc
3.2a A levél	15 perc
3.2b Tavasz ének	30 perc
Összesen:	2 × 45 perc

Előkészületek

Kányádi Sándor meséjének csoportmunkában való feldolgozásához nyomtassuk ki a kérdéssort, vagy készítsük elő vetítésre! Félíves kartonra vagy pauszra rajzoljuk fel egy csupasz fa körvonalait, amire a gyerekek ráragaszthatják majd a zöld leveleket! A levél hajtogatását érdemes előre megtanulni, mert a személyes bemutató hatékonyabb, mint a videófilm.

3. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Kányádi Sándor:
Tavaszleső
Kányádi Sándor:
Meddig ér a rigófütty
Kiss Ottó: Levél
Nemes Nagy Ágnes:
Tavasz ének

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

- Szöveggyűjtemény
- Internet, projektor, hangfal

Tábla, kréta/táblafile
Zöld papírok, íróeszköz
Félíves fehér karton vagy pausz, előre megrajzolt fa
Ragasztó

ÉVFOLYAM

2. osztály

FELADATOK LEÍRÁSA

3.1 Meddig ér a rigófütty?

3.1a Tavaszleső

Nézzünk meg a gyerekekkel egy videót, amelyen azoknak a madaraknak a képét láthatják és hangját hallhatják, amelyek kora tavasszal énekelnek (elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán)!

Ismernek-e közülük néhányat? Melyiket?

Nézzük végig újra a videót, az érdekesebb madárhangoknál állítsuk meg, és a gyerekek próbálják meg utánozni a madár hangját füttyel vagy más hanghatással!

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Tavaszi hangulat megteremtése képekkel, hangokkal, beszélgetéssel a szövegek feldolgozása során.

JEGYZETEIM

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Videófilm, hangfelvétel megtekintése, meghallgatása
Vers olvasása, szógyűjtés
Hangutánzás, madárkórus
Kreatív szövegalkotás
Találós kérdésre válaszkeresés
Mese olvasása, értelmezése csoportmunkában
Hangutánzó játék
Képgaléria megtekintése

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Kérdéssor kivetítve vagy kinyomtatva (csoportonként)

Olvassuk el [Kányádi Sándor Tavaszleső](#) című versét!

Milyen madárhangokkal találkozunk? Milyen szavakkal, kifejezésekkel (ezekben milyen beszédhangokkal) festi le a különböző madárhangokat a költő?

- Könnyen felismerhető hangutánzó: „kell-e dió”, fitty-fütty, triccs-traccs.
- Rejtettebb hangutánzó, hangfestő szavak: csörög, harácsot szed, csivitelők, kerepelők.

Szómagyarázat:

- harácsot szed: adót szed (a harács török adóforma volt),
- basáskodik: hatalmaskodik (a basa török tartományi kormányzó volt, aki az adók beszédését felügyelte).

Keressük meg, milyen madarak szerepelnek konkrét névvel a versben! Emlékszünk-e, melyiknek hallottuk a hangját a videón?

A költő szerint mit „mond” a sárgarigó? Hallgassuk meg külön is a sárgarigó énekét, és próbáljuk „alászkronizálni”, miről csicsereghet! (Másik, bővebb felvétel elérhető a [reftantar.hu](#)-n, a szöveggyűjtemény aloldalán.)

Hallgassuk meg azt is, hogyan cserreg a szarka (videófelvétel szintén a [reftantar.hu](#)-n, a szöveggyűjtemény aloldalán)! Próbáljuk meg utánozni őt is! Vajon miről beszélhet?

Alkossunk mi is madárkórust! Mindenki válasszon ki egy madárhangot (megnézhetjük újra az első videót), és azt utánozva zengjük be az osztálytermet tavaszi madárdallal!

3.1b Meddig ér a rigófütty?

25
perc

Tegyük fel a gyerekeknek a furfangos találós kérdést, mintha csak spon-tán, az eddigiekből következne: „Mit gondoltok, meddig ér el a rigófütty?”

Hallgassuk meg a gyerekek válaszait, ötleteit, de ne értékeljük! (Ha valakinél egyértelmű, hogy ismeri a mesét, próbáljuk néma jelzéssel tudtára adni, hogy ne lője le a poént.)

Majd alakítsunk a gyerekekből 5-6 fős kis nyomozó csoportokat, amelyek elindulnak a találós kérdés nyomában. (A kérdések a csoportok számára nyomtatható és vetíthető változatban elérhetők a [reftantar.hu](#)-n, a szöveggyűjtemény aloldalán.)

Olvassátok el [Kányádi Sándor Meddig ér a rigófütty](#) című meséjét, és nyomozzátok ki a következő kérdésekre a választ!

JEGYZETEIM

Ki tette fel a találós kérdést?
Kik és hogyan próbálták megfejteni a találóst?
Hogyan lehet mértéket venni a rigó hangjáról?
Mivel csalogatták magukhoz a fák a rigókat?
Ki adott választ? A helyes válasz mit jelent?
Mi lett a megfejtés jutalma?

A csoportokat úgy osszuk be, hogy mindben legyen néhány jobban olvasó gyerek, ők olvashatják fel a mesét a többieknek. A kérdéseken viszont mindenki törje a fejét, és közösen beszéljék meg a válaszokat!

A csoportmunka után közösen vegyük végig a kérdéssort, és a csoportok képviselői mondják el, illetve egészítsék ki a válaszokat! Van, ahol több válaszlehetőség is van, ami lehetőséget nyújt különböző véleményekre, értelmezésekre.

Tegyük fel a kérdést: látott-e már valaki virágzó sombokrot? Valószínűleg kevesen, ezért nézzük meg a *Som aranyruhában* című tankockát (elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán)!

Végül játsszuk is el, meddig ér a rigófütty! Álljanak körbe a gyerekek a fal mentén! Egy talpraesett vállalkozó gyerek utánozza a rigófüttyöt (nem baj, ha nem tud füttyülni, hangutánzás is jó), a mellette álló válaszoljon, aztán a következő, és így sorban, amíg körbe nem ér a termen a rigófütty! Miután sikerült a staféta, megpróbálhatjuk úgy is, hogy a válasz hol innen, hol onnan hallatszik, míg végül betölti az egész termet.

3.2 Tavaszi ének

3.2a A levél

Olvassuk el *Kiss Ottó Levél* című versét, és beszéljük meg, milyen üzeneteket küldenek a fák a napnak! Hogy tudja azokat a napfény elolvasni? Mi a nap válasza? Fogalmazzunk meg emberi nyelven és írjunk egy levelet a napnak! Közösen állítsuk össze, mi legyen benne! Hogyan szólítsuk meg a napot? Hogyan adjunk előkérést? Hogyan búcsúzzunk? Stb.

3.2b Tavaszi ének

A napon túl vajon kinek kell még hálát adnunk a tavaszért? Olvassuk el *Nemes Nagy Ágnes Tavaszi ének* című versét, és gyűjtsük ki, mi mindenért ad hálát a versben megszólaló Istennek! Gyűjtsünk mi is olyan jó dolgokat, amelyek a tavaszhoz kötődhetnek, és hálát adhatunk érte Istennek!

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek adjanak hálát Istennek a tavasz örömeiért.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Versek olvasása, értelmezése
Kreatív szövegalkotás:
levél közös fogalmazása, hálaadó imádság egyéni megfogalmazása írásban
Falevél hajtogatása
Fa-, illetve napkép összeállítása

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Tábla, kréta/táblafile
Zöld papírok, írőeszköz
Fél- vagy negyedíves
fehér karton vagy pausz,
előre megrajzolt fa
Ragasztó

A vers gondolatait követve a gyerekek írjanak hálaadó imádságot Istennek (nem kell, hogy rímeljen)! Zöld papírra írják az imádságot, amiből aztán levelet hajtogatnak. A leveleket ragasszák rá az előre megrajzolt csupasz fa ágaira! (A reftan-
tar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán elérhető egy egyszerű levélhajtogatás bemutató videója.)

Variáció

Ha a leveleket vékonyabb zöld papírból hajtogatjuk, akkor áttetszőek lesznek, és a napfény szépen átvilágítja őket. Pauszpapíron készíthetjük el a fát, amit aztán az ablakra ragaszthatunk. Így a napfény is olvasni fogja a levélímáinkat.

Vedd figyelembe!

Nemes Nagy Ágnes: *Tavaszi ének* című verséhez szövegkiegészítő tankockát találunk a 6. tanegységben.

JEGYZETEIM